

N:o 271.

Af herr **E. Räf**, i anledning af Kungl Maj:ts proposition angående lönereglering för personalen vid statens järnvägar m. m.

Ur en af flera kontorsbiträden vid statens järnvägar undertecknad, till mig öfversänd skrifvelse tager jag mig härmed friheten återgifva följande:

»Sveriges statsbanors kontorsbiträdesförbund har, i syfte att något förbättra vår ställning och göra vår existens något så när dräglig, den 21 sistlidne mars till Konungen gjort följande underdåniga framställning:

att fasta arfvodet måtte bestämmas till lägst 1,080 och högst 1,800 kronor, och

att grunden för löneuppflyttningen må ordnas så, att högsta arfvodet 1,800 kronor erhålles efter 10 års tjänstgöring i innehafvande befattning, samt beklädnads- och inkvarteringsersättning i likhet med kungl. propositionen.»

»För vinnande af ordinarie anställning såsom stationskarl fordras att hafva fullgjort värnplikten, hvarefter kontorsbiträdesaspiranten under flera år uppehålles i stationskarlsgraden för att prövas om lämplighet finnes för vidare befordran, hvadan kontorsbiträdesgraden uppnås först vid 27 à 28 års ålder.

Det bör vidare noggrant bemärkas, att den grupp af järnvägsmän, efter hvilken vår ställning och våra löneförmåner böra fixeras och bestämmas, är stationsskrifvarnes, enär tjänstgöring och ansvar är för

dessa båda kategorier af järnvägsmän så enahanda och sammanfallande, att någon gräns härför omöjligen kan uppdragas. Man finner t. ex. kontorsbiträdena såsom stationsinspektorerens närmaste man på 4:de och 5:te klassens stationer, hvilkens tjänst de upprätthålla vid längre och kortare ledighet. Man ser dem på 3:dje klassens stationer alternerande med stationsinspektoren samt förste stationsskrifvaren och stationsskrifvarne vid tjänstgöring för tåg. Man finner dem med upp börd på de större biljett-, gods- och ilgodsexpeditionerna, på telegraf- och vagnexpeditioner.

Den enda plats, som är stationsskrifvarne helt och hållen förbehållen, är tjänstgöring vid tåg på 1:sta och 2:dra klassens stationer. Å expeditioner, där både stationsskrifvare och kontorsbiträden tjänstgöra, är det dessa senare som få draga det största lasset. Och trots allt det här ofvan anförda är denna grupp af järnvägsmän så olyckligt lottad i ekonomiskt afseende i förhållande till sina arbetskamrater stations-skrifvarne.

Det kännes smärtsamt och gör arbetet tungt för ett gammalt kontorsbiträde, som har en lång, af träget arbete och umbäranden fylld järnvägsmannabana bakom sig, att veta sitt arbete så litet värderadt, att han icke ens anses värd en lönegrad utöfver hvad en ung stations-skrifvare, som nyss lämnat skolvänken, har i första lönegraden.

(Stationsskrifvarne äro nämligen föreslagna en begynnelselön af 1,500 samt efter 12 år 2,700 kronor och kontorsbiträdena begynnelselön 900 och efter 15 år 1,500.)

Tager man dessutom i betraktande, att realskoleexamen afläggas redan vid omkring 16 års ålder, så är det en oerhörd skillnad i såväl begynnelse- som slutlön för här omhandlade grupper.

I fråga om befordringsutsikterna finnas för stationsskrifvarne ganska stora sådana, då alla befattningar vid trafikafdelningen ända upp till trafikinspektör och för öfrigt ännu högre befattningar besättas med personer från denna kår, då däremot kontorsbiträdenas enda hopp är att kunna nå en stationsmästarebefattning, hvartill dock utsikterna för det stora flertalet äfven äro stängda. Det finnes nämligen vid statsbanorna endast 244 stationsmästare hvaremot kontorsbiträdenas antal stigit till 639, hvarförutom omkring 300 stationskarlsförmän i tur med kontorsbiträdena befordras till stationsmästare. Således till de 244 stationsmästarebefattningarne finnas omkring 1,000 aspiranter, hvilket antal synes med hvarje år ökas.

Då af förutnämnda framgår, att kontorsbiträdenas arbete är af särdeles kräfvande art samt att dessa utöfva ett icke ringa befäl, synes

det icke vara med rättvisa och billighet öfverensstämmande att nedflytta kontorsbiträdena till klass lika med stationskarlsmännen, *öfver hvilka kontorsbiträden i regel utöfva befäl*. Så ha också enligt gamla lönestaten kontorsbiträden haft rang och löneklass framför stationskarlsförmännen. Då härtill kommer att ett stort antal kontorsbiträden aflagt elementarskoleexamen till 3:dje, 4:de, 5:te och 6:te klass eller också underofficersexamen, synes här också ett starkt skäl föreligga för kontorsbiträdenas uppflyttning en löneklass.

Då således, enligt hvad här ofvan sanningsenligt framhållits, stora anspråk ställas på oss, både af förmän och trafikanter, samt ringa befordringsutsikter erbjudas oss, synes vår rättvisa och billiga framställning om 1,080 lägst och efter 10 år 1,800 kronor kunna vinna Riksdagens odelade bifall».

Så långt skrifvelsen i fråga.

Då jag dessutom är förvissad om att våra kontorsbiträden med högst få undantag förena praktisk duglighet med oförvitligt uppförande och således utgöra en mycket förtroendeingifvande och därför särdeles värdefull kår vid statens järnvägar; *då* deras rekrytering eller befordran också borgar för att deras nivå uti nu vidrörda afseenden icke kommer att sjunka; *då* helt säkert ingen på giltiga grunder kan förneka, att dessa kontorsbiträden i genomsnitt utföra minst lika mycket arbete, om hänsyn tages till både kvalitet och kvantitet, som kontorsskrifvarne, och *då* det under sådana förhållanden icke kan vara rättvist och således ej heller verka socialt helsosamt att förhålla den ena arbetaren en af honom begärd i alla fall mindre lön än en annan får för samma arbete, så vågar jag härmed anhålla, det Riksdagen med afslag af kungliga propositionen n:o 164, i hvad den rör fast arfvode till kontorsbiträden vid statens järnvägar, måtte besluta,

att fasta arfvodet till dessa kontorsbiträden måtte bestämmas till lägst 1,080 och högst 1,800 kronor;

att grunden för löneuppflyttningen må ordnas så, att högsta arfvodet 1,800 kronor erhålles efter 10 års tjänstgöring i innehafvande befattning, men

att kungliga propositionen uti hvad den i öfrigt rör dessa kontorsbiträden må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 30 april 1907.

E. Räf.